

Thai Line Patterns Samut tamra lai Thai

Chai Thewaphinimit
(Chai Tiansilpachai)

1 ลายกุดั่นดอกจอก

๒. ๒๒

1 ลายเกราะเพชรแบบทอส (ลายเฉลวข้อ)

2 ลายข้อ

3 ลายสวัสดิการของจีน

4 ลายประแจจีน

1 ลายไทยโพธิ์แก้ว

๑๖. ๒๓

1 ลาย ดอกไม้ พวงแก้ว

๑๖.๓๐๖

1 ลายโคมแวมมยุรา (เป็นลายประดิษฐ์ใหม่)

ประจำยามลูกโซ่

๒.๓๒

1 ลาย พุ่มข้าวบิณฑ์ ธรรมดา
 (เป็นลายที่มีเกียรติสูง)

๑.๗๑๖

1 ลายพุ่มข้าวบิณฑ์หักสิงห์
จัดว่ามีเกียรติสูงกว่าลายพุ่มข้าวบิณฑ์ช่อมด

1 ลายวงข้าวชนิดใบเทศ

ฉ. หงษ์

1 ลายรวงข้าวชนิดเปลว

(๒. ๒๒๗)

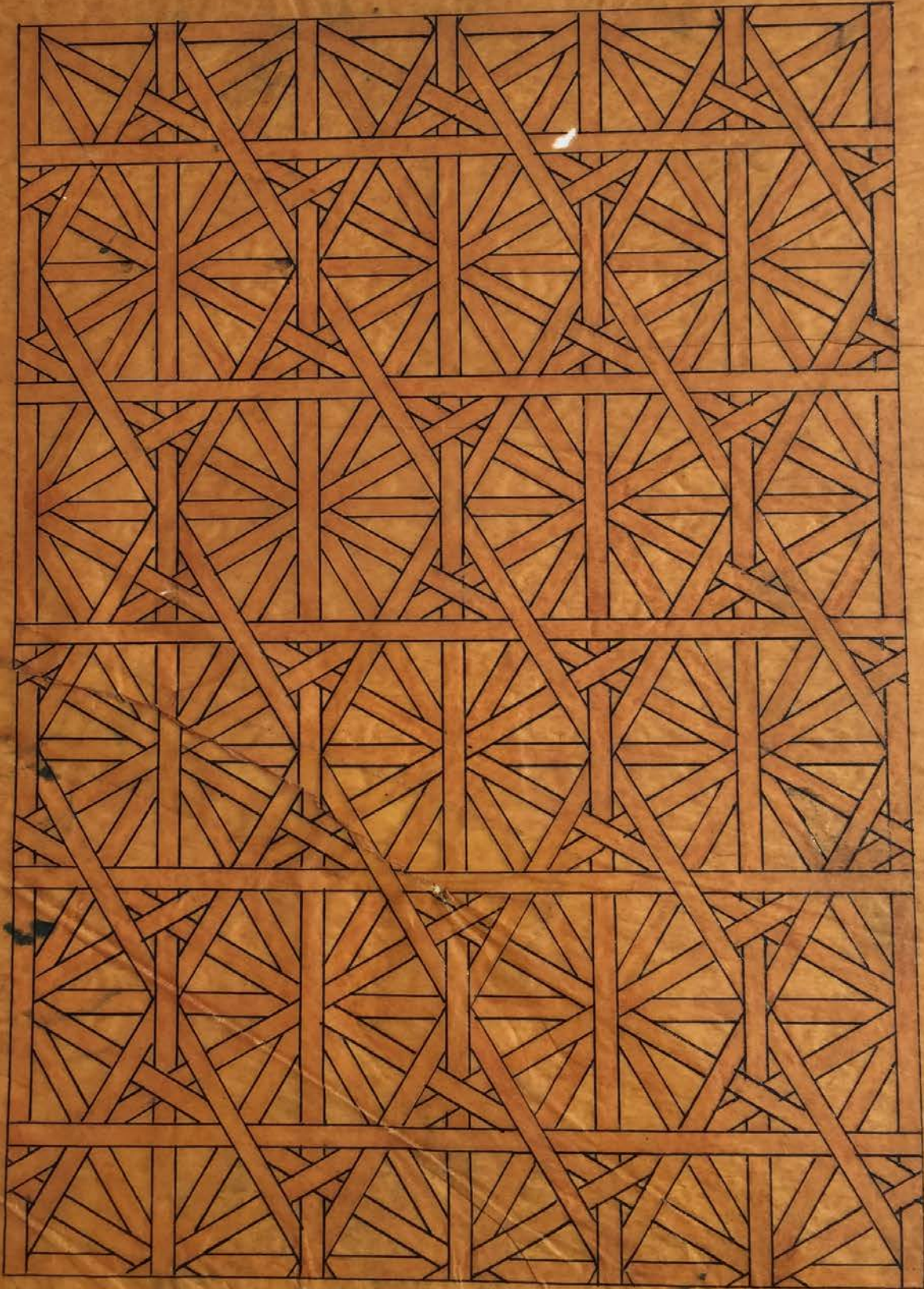

1 ลายพะเนียงนี้ เนื่องมาจากดอกไม้ไฟชนิด 1
คือไฟพะเนียง

(3. m p v)

1 ลายหกดอกหกम्म
หรือหกดอกหกก้าน

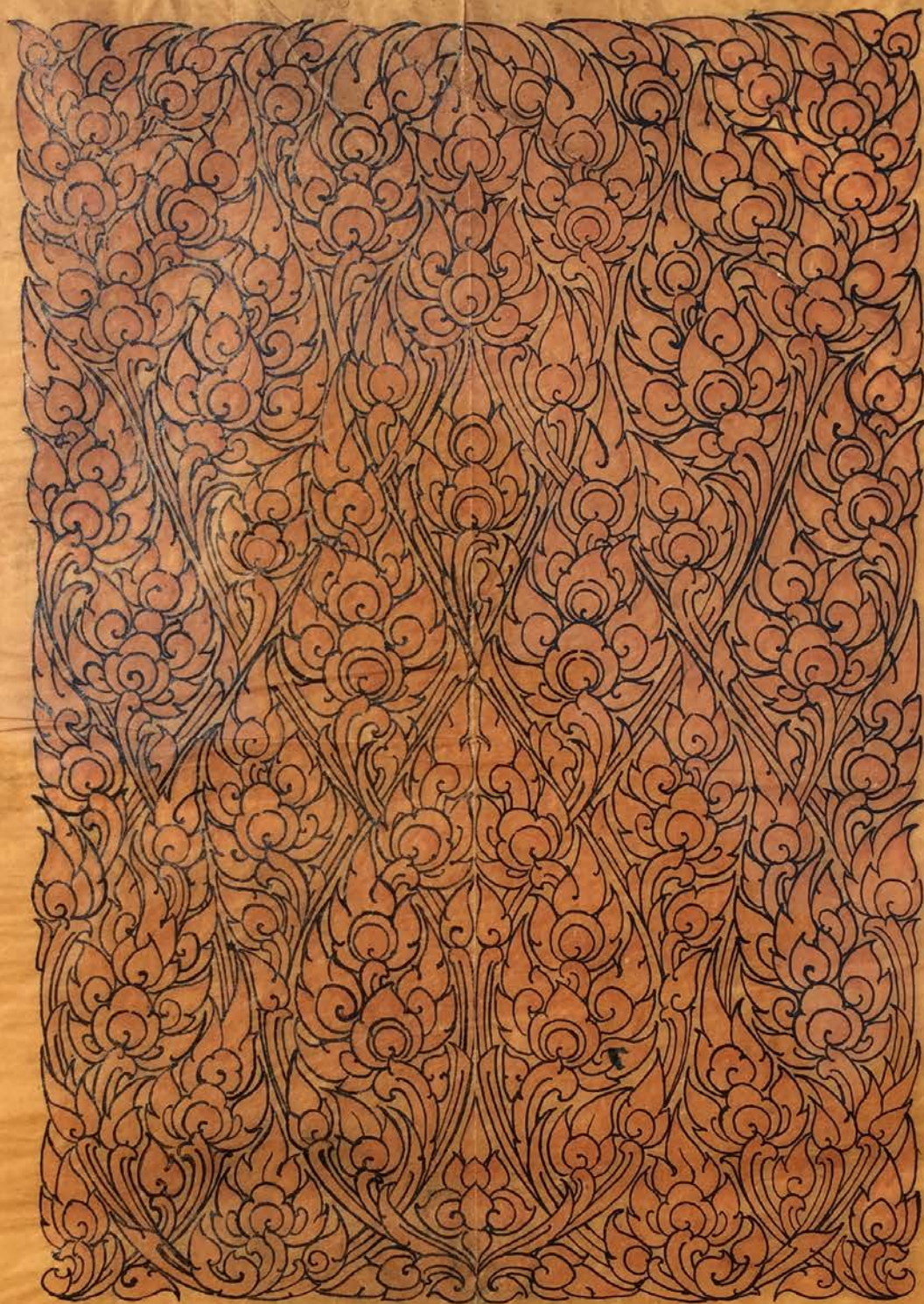

1 เป็นตัวอย่างสานลาย
ดอกพิกุล

1 เปลวภา

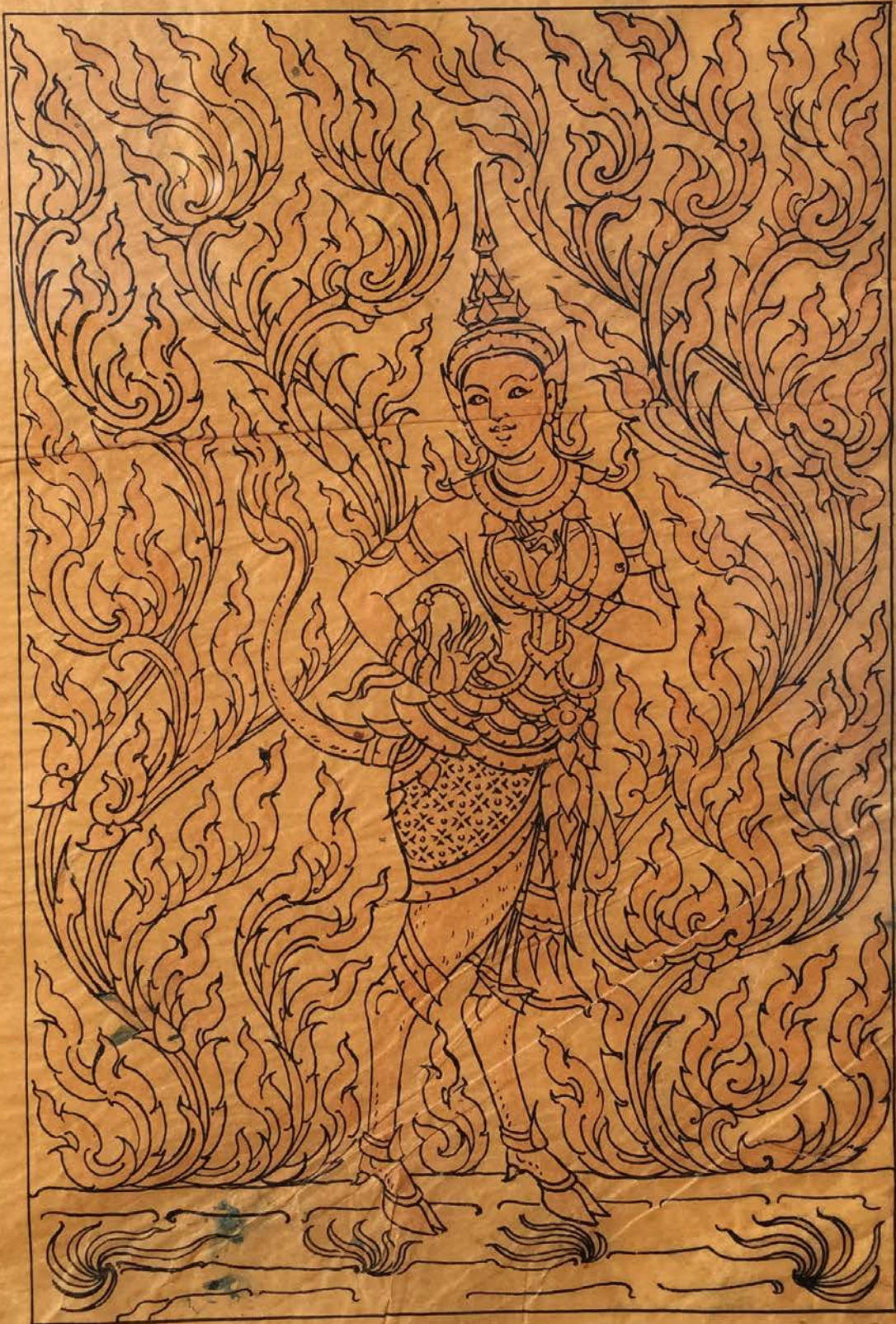
(๑๖.๒๑๖)

1 ลายใบเทศ

๑.๒๓๖

1 ลายเปลว เดิม ภาพนรสิงห์ หรือ นรสีรี
เรียกใหม่ ภาพนรทรี

๒.๗๓

ให้ชื่อว่า ลายไฟธำมรงค์
 จขบ ขบวนการลายไว้ตอนหนึ่ง

๕.๕
 2 สิงหาคม ๒๔๗๖

THAI PATTERNS

Drawing has been practised by man from time immemorial, though no one can say who initiated the habit. It is believed that, prior to drawing patterns, man knew how to paint on his body with a view to adornment or to terrify his enemy. Even nowadays African savages like to paint their bodies; South American Indians like to employ certain red and dark blackish blue juices on their faces and bodies. Men as well as women practise this kind of painting. Besides adornment the purport is also inoculation against diseases. Children's habit of drawing chalk-marks on their faces and bodies arises from an inheritance from their primitive ancestors. With the development of his way of life man learned how to make those marks adhere permanently to his skin by using sharp instruments which had been dipped in liquid paints to pierce into his body along previously drawn patterns. This of course is tattooing. It is still widely practised nowadays. Among the South American Indians, men as well as women, the method is to mix colouring with honey and the piercing instrument is usually fishbone. In north-west Thailand tattooing is applied to arms and legs. Metal takes the place of more primitive instruments such as bones; and patterns are developed from simple straight lines into more realistic designs.

It is to be noted that animal bones which prehistoric man used for self-adornment bore incised patterns. When he learnt later to make household vessels in the Neolithic age he decorated it with patterns, at first single then parallel straight lines, such as are to be found still among the primitive Veddas of Ceylon. Such vessels are also found at prehistoric sites of our country. In modern days Polynesians of Tonga, Samoa and other places still incise decorative motifs on the mace which is the personal weapon of every one there. The straight lines there are either single, parallel or at a slant, quite similar to those found on prehistoric vessels, thus demonstrating the degree of social advancement of those people.

With his progress in civilisation man's drawing in straight lines became developed into curves and circles, such as are to be found on articles of household use or on weapons made of iron or bronze belonging to people of early history. Such patterns were common with ancient Indians and Khmers. Terra cotta of the period of the Chou dynasty of China (XII to III centuries B.C.) bore roughly drawn *kranok* patterns in all simplicity. Even early Sukhodaya patterns, such as those on the stone throne of Manangsilā and on the wall-corners of Wat Srijum of Sukhodaya, were just simple curves.

The leading motif in Thai art is said to be the *kranok*, which is understood to have been developed from some object of nature. Some say that that object was the cleaved lotus flower; others say it was the eaves of rice; others say it was the flame; King Chulalongkorn thought it was leaves in a stereotyped presentation far from realism. The motif is mostly drawn in gold. Hence it is called *kranok* (Skt. *kanaka*). The writer (Phra Devābhiniṃmit) has shown that the *kranok* had its inspiration in a flower, *namely* the lotus (cf. pp. 1-3). Whatever the origin or inspiration of the *kranok* might have been, it is clear that it has been developed on the principle of subjecting nature to the dictates of aesthetics.

Thai design is one of the branches of Thai art, which requires long study and experience. In olden times the period of apprenticeship under a master was a matter of some ten years. The student was taught to draw the elementary triple *kranok* and other *kranok* patterns till he mastered the motif called *kranok-nāri*, a theme of the *kranok* which experts have identified with the tail of the *kinnari*, a mythical being in the shape of a woman with the wings, tail and legs of a bird. He was then taught to work out secondary patterns from this motif, the consummation of which would entitle the student to initiate his own patterns, thereby qualifying himself as a full-fledged artist. His master had qualified himself as such by long experience of painting murals or moulding artistic figures to such an extent as to be generally accepted by his own community. Hence the paucity of generally accepted artists in the past.

The study of art in olden times, like that of letters, was a matter of individual tutoring. It was not till the fifth reign of the Chakri dynasty that there were to be found manuals of drawing. The building and decorating of religious edifices or of royal residences gave opportunities for practice and for earning livelihood among artists. For the proficient in those days there were possibilities of service with the sovereign with its attendant chances for a rise in the social scale and the award of coveted honours and dignities.

PATTERNS OF THE PERIOD OF CHIENGSÆN AND SUKHODAYA

In the period above-stated Thai patterns were already well developed. How it was prior to that period no one knows. No specimen has as yet been found of pure Thai art which antedates it. Moulded stucco and beautifully engraved stone certainly exist at Nakon Pathom, which are upwards of 600 years older than the period of Chiengsaen art; but they were not Thai, belonging however to the Mon art of Dvaravati, which was doubtlessly influenced by Indian art. At the time the Thai were known to have arrived in the valley of the Chaophya river; but it cannot be proved that whatever remaining vestige which exists is Thai.

Old Thai patterns are found on gable-ends of roofs, on window-and door-frames and in the form of moulding on the *chedi* in the Chaophya valley and in the north-western provinces. Those of the Chiengsaen period may be seen at Wat Chedyod where beautiful stucco mouldings from the time of King Tilok (1442-1477) exist. Earlier patterns there are not available, though there must have been such since the edifice was originally built in laterite which had to be covered with plaster bearing in all probability decorations in the form of moulding. Artistic patterns of the Sukhodaya period may be seen at the *chedi* of the monastery of the Relics-Wat Phra Sratana-Mahādhātu—and the monasteries of Krapang Thonglāng and Cedisihong at Sukhodaya, as well as at Wat Nāngphyā of Swankalok which is very beautiful. There is also the wooden carving on the ceiling of the cellar under the *prāng* of the Reliquary of Swankalok. Of pictorial art, with the exception of the light etching in the tunnel of the wall of Wat Srijum and the footprint of Wat Krapang Thonglāng, no painting has been found.

There is no doubt that the Thai were in the habit of making patterns prior to the period of Chiengsaen in spite of the fact that no vestige of it has so far been found. Nor has it been possible to identify the patterns drawn in art by our ancestors of Nanchao. Perhaps there were merely simple designs such as are to be seen on the clothing and the basket work of the Maeo and the Yao, who inhabit the forests and mountains of the north-west. These simple designs might have been developed into something more intricate through the impact of Indian culture infiltrating by way of Burma, resulting in such artistic ideas as are found at Wat Chedyod of Chiengmai, or the moulding on the front door of Wat Mahādhātu of Lampāng, or the moulded decoration on the *chedi* of Wat Kūtao in the sub-district of Chengsaen in Chiengrāi province. None of these show any trace of Khmer influence, which exerted itself at Sukhodaya and Uthong.

By minute comparison it cannot be said that we Thai copied Khmer art at all. Our art was distinctly different to it. The *prāng* of Wat Phrapāi luang, erected by the Khmer when they were still ruling over Sukhodaya is vastly different to the decorative motifs of the Reliquary of Wat Phra Sriratana-mahādhātu, erected after the liberation from Khmer domination. Take for instance a Khmer door-frame. It is usually decorated with moulded motifs of Khanun leaves with bold floral patterns on them without the *kranok* anywhere at all. The stone engravings of Pimai too show similar floral patterns. The motif of the five-or seven-headed king-cobra would be found on capitols on either side of a door-way; and the same would be found at Ankor Thom and other places in the north-east of Thailand. Such patterns are also found at Wat Phrapāi luang in Sukhodaya and Wat Chulāmani in Pisanulok. The latter, though completely renovated in the early Ayudhyā period by King Boromatrailokanāth, still retains the Khmer motif of the khanun leaves and the king-cobra. Thai art of Sukhodaya on the other hand preferred a simple semi-circle over a door, which was decorated with the *kranok*. Floral patterns if used consisted not of single flowers as with the Khmer but usually formed tips of the *kranok*, such as are known as the climber pattern. The top of a door-frame was usually decorated with the motif of the *makara* (dragon) or with a lion-head rather than a king cobra. It is therefore to be deduced that even though inspired at first by Indian and Khmer art ideals we Thai have evolved an art which is of our own making.

Khmer patterns indeed have largely imitated Indian ones. In *kranok* motifs consisting of three sections there is a basic section called the *ngao*. In Khmer art we find what looks like a single section of a *kranok* which however are drawn on a single line one after the other, looking like Indian decorative motifs. In Thai art similar sections are combined to form a single figure shaping upwards with the *ngao* on top of the group. The Khmer type, looking like imitations of Indian originals, are found in plenty at Ankor Thom and Ankor Wat and even in the Khmer sanctuary of Pimai. They are reminiscent of south Indian motifs especially those of the Pallava kingdom of Kāñcipuram, though they have been a modified when used by the Khmer.

หน้าพิเศษ

Page A

๓-๒-๓. รูปดอกบัว ๓ พันธุ์ ซึ่งแบบใดเกิด
แห่งตายได้มากกว่าอย่างอื่น

Figs. 1-2-3 Three kinds of lotus flowers.
They are the major sources of
inspiration.

๔. ดายกระหนก ๓ ตัว ซึ่งมาจากรูปดอกบัว
หลวง

Fig. 4 Three "Kra-nok" pattern. Adap-
ted from a pink lotus.

๕. ดายบัวกระหนก ซึ่งมาจากรูปบัววัดคต
บงกช

Fig. 5 Kra-nok pattern in an out-
line shaped like a lotus bud.
Adapted from a rosy lotus.

๖. ดายกรวยเชิง ซึ่งมาจากรูปบัววัดคตบุษย์

Fig. 6 Kruay cherng, a decorative,
fluted cone-shaped pattern.
Adapted from a white lotus.

หน้า ๑ พิเศษ

Page A 1

๑. ดายกระหนก ๓ ตัว ซึ่งมาจากรูปดอกบัว
หลวง

Fig. 1 Three Kra-nok pattern. Adap-
ted from a pink lotus.

๒. ดายกระจิง ซึ่งมาจากรูปถ้ำมเหศยม
หน้าจว

Fig. 2 Kra-chang pattern. Adapted
from a gable.

๓. ดายหัวนาคหางหงส์ ซึ่งมาจากรูป
ชายธง

Fig. 3 Pattern of serpents' heads and
a swan's tail in an outline
resembling a pennant.

๔. ดายช่อกระหนกหางหงส์ ซึ่งมาจากรูป
กระหนก ๓ ตัว

Fig. 4 Kra-nok pattern enclosed in
an outline resembling a swan's
tail. Adapted from three Kra-
noks.

๕. ดายช่อกระหนกนาค ซึ่งมาจากรูป
กระหนก ๓ ตัว

Fig. 5 Kra-nok pattern formed in the
shape of a serpent's head. Adap-
ted from three Kra-noks.

๖. ดายช่อกระหนกตัวเดียว เป็นตัวยอด
ของกระหนก ๓ ตัว

Fig. 6 A single Kranok pattern. It
forms the top part of the three
Kra-nok pattern.

๓-๒-๓-๔ รูปดอกและใบไม้ใด ๆ ก็อาจจะนำมาประดิษฐ์เป็นลายได้

๕. ลายดอก ซึ่งมาจากรูปดอกบัวหลวง
๖. ลายดอก ซึ่งมาจากรูปใบฝ้ายเทศหรือใบพุทตาน
๗. ลายดอก ซึ่งมาจากรูปดอกมะลิ หรือดอกไม้อื่น
๘. ลายดอก ซึ่งมาจากรูปดอกชัชพฤกษ์ หรือไม้อื่น
๙. ลายบัว ซึ่งมาจากรูปกลีบหรือดอกบัวหลวง
๑๐. ลายช่อใบเทศ ซึ่งมาจากรูปใบเทศหรือใบพุทตาน
๑๑. ลายช่อเปลว ซึ่งมาจากรูปเปลวไฟ

Figs. 1-2-3-4 Flowers and leaves that may be adapted as patterns.

Fig. 5 Flower pattern adapted from a pink lotus.

Fig. 6 Flower pattern adapted from leaves of the exotic cotton plant.

Fig. 7 Flower pattern adapted from white jasmine buds and the likes.

Fig. 8 Flower pattern adapted from flowers of Cassia renigera and the likes.

Fig. 9 Lotus pattern adapted from petals or buds of the pink lotus plant.

Fig. 10 Pattern composed of leaves of the exotic cotton plant.

Fig. 11 Pattern adapted from tongues of flame.

๑. โครงร่างกระทง ๓ ค้ว ในรูปชายธง
๒. โครงร่างกระทงนารี (หางกิ้งกนร) ซึ่งมาจากรูปกระทง ๓ ค้ว
๓. กระทงนารี ซึ่งมาจากรูปกระทง ๓ ค้ว
๔. กระทงหางหงส์ ซึ่งมาจากรูปกระทง ๓ ค้ว มาแบ่งเป็น ๙ ค้ว
๕. ด้ามค้วถายนาค ซึ่งมาจากรูปกระทง ๓ ค้ว
๖. ข้อถายใบเทศ ซึ่งมาจากรูปกระทง ๓ ค้ว
๗. ข้อถายผักกูด ซึ่งมาจากรูปกระทง ๓ ค้ว

- Fig. 1 Rough outline of a triple-Kra-nok pattern filled in a pennant.
- Fig. 2 Rough outline filled with a Kra-nok Nari (or a bird-man's tail) pattern adapted from a three Kra-nok pattern.
- Fig. 3 The finished Kra-nok Nari pattern adapted from a three Kra-nok pattern.
- Fig. 4 Three Kra-nok pattern in the shape of a swan's tail. Adapted from a three Kra-noks that are divided into 9 ones.
- Fig. 5 Three Kra-nok pattern in the shape of a serpent (naga). Adapted from a three Kra-nok pattern.
- Fig. 6 Pattern of the leaves of the exotic plant. Adapted from the three Kra-nok pattern.
- Fig. 7 Pattern of "Phak kut" leaves. Adapted from the three Kra-nok pattern.

หน้า ๒

Page 2

๑. ถายค้วเหงา ของกระทง ๓ ค้ว
๒. ถายค้วเหงา ของถายกระจ้ง
๓. ถายค้วเหงา ของหัวนาคและใบระกา
๔. ถายค้วเหงา ของจอนหู
๕. ถายค้วเหงา ของหางทวย

- Fig. 1 "Ngao" of the three Kra-noks.
- Fig. 2 "Ngao" in the Kra-chang pattern.
- Fig. 3 "Ngao" in a serpent pattern and in the "Ra-ka" decorations.
- Fig. 4 "Ngao" in a "Chon Hu", an ornamental piece extending down, behind the ear, from the lower part of the crown.
- Fig. 5 "Ngao" at the end of a bracket.

หน้า ๓

Page 3

๑. ถายข้อหางโต ซึ่งเดียนมาจากหางตั้งโต

- Fig. 1 Pattern of a spray of the lion's tail. Adapted from the tail of a lion.

๒. ด้ายช่อเปิดทางโค ซึ่งมาจากทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ หรือทรงดอกบัว Fig. 2 Pattern of feathering on the lion's tail. Adapted from a rice ball or a lotus bud.
๓. ด้ายช่อเปิดทางไทร ซึ่งมาจากทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ หรือทรงดอกบัว Fig. 3 Pattern of a spray of stolons. Adapted from a rice ball or a lotus bud.
๔. ด้ายช่อทางโคใบเทศ ซึ่งมาจากทรงพัดใบก Fig. 4 Pattern of a spray of the lion's tail in the shape of the exotic leaves. Adapted from an insignia fan.
๕. แบบร่างทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ ซึ่งมาจากพุ่มข้าวบิณฑ์ซึ่งทำใ้มาตฺรพระเศว ไบราณ Fig. 5 Outline of a rice ball. Adapted from the wrap of Khao Pat, cooked glutinous rice wrapped up in leaves of trees or leaves of screw-pine. Usually these are prepared for presentation to Buddhist monks in the ancient times.
๖. แบบร่างทรงพุ่มมณฑป ซึ่งมาจากทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ หรือทรงจอมแห Fig. 6 Outline of a Mandapa. Adapted from a rice ball.

หน้า ๔

Page 4

๑. ด้ายเปิดช่อนกคาบ ส่วนหนึ่งของด้ายกระหนกเปิด Fig. 1 Pattern of a spray carried by a bird in its beak. It forms a part of the three Kra-nok pattern shaped like tongues of flame.
๒. ด้ายเปิดช่อนาคขม ส่วนหนึ่งของด้ายกระหนกเปิด Fig. 2 Pattern of a spray carried by a serpent in its mouth. It forms a part of the three Kra-nok pattern shaped like tongues of flame.
๓. ด้ายเปิดช่อค้อย ส่วนหนึ่งของด้ายกระหนกเปิด Fig. 3 Pattern of a spray of flame in series. It forms a part of the three Kra-nok pattern shaped like tongues of flame.
๔. ด้ายเปิดช่อลอย ส่วนหนึ่งของด้ายกระหนกเปิด Fig. 4 Pattern of a floating spray of flame. It forms a part of the three Kra-nok pattern shaped like tongues of flame.

๕. ข้อลายผักกูด อันอยู่ในทรงดอกบัว
๖. ข้อลายก้านขด อันอยู่ในทรงพัดโบก
๗. ข้อลายหนามเคย ซึ่งอยู่ในรูปใบระกา
(เครื่องหน้าโบสถ์)
คำว่า "ลาย" หรือ "กระหนก" หมายความว่า "ลาย" หรือ "กระหนก" หมายความว่า "ความอย่างเดียวกัน"

หน้า ๕

๑. ลายพุ่มเทียนหรือพุ่มมยุรฉัตร อยู่ในทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ (แบน)
๒. ยอดพุ่มข้าวบิณฑ์ ใช้ปักยอดปราสาท อยู่ในทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ (กลม)
๓. ลายพุ่มบังแทรก อยู่ในทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ ค่อยยอด (แบน)

หน้า ๖

๑. ลายดอกจอก ซึ่งมาจากรูปใบจอกหรือใบกระเจียว
๒. ลายดอกสี่กลีบ ซึ่งมาจากรูปประดิษฐ์มาเป็นดอกประจำยาม
๓. ลายดอกห้ากลีบ ซึ่งมาจากรูปดอกไม้ชนิดหนึ่ง
๔. ลายดอกพุดตานหรือฝ้ายเทศ ซึ่งมาจากดอกไม้ชนิดหนึ่ง

- Fig. 5 Pattern of a spray of "Phak kut" in an outline of a lotus.
- Fig. 6 Pattern of a spray of spiral stalks in an outline of an insignia fan.
- Fig. 7 Pattern of a spray of thorny "Phak kut" in an outline of Bai Rākā, an ornamental roof-edging for sacred buildings formed in the shape of leaves.

Page 5

- Fig. 1 Pattern of wax ball enclosed in an outline of rice ball made in the shape of a lotus bud.
- Fig. 2 Spire in the shape of rice ball used to fix on the top of a Pra-sad, a building inhabited by a prince or a king. The pattern is in an outline of round rice ball.
- Fig. 3 Pattern in an outline of a small embroidered sunshade resembling a rice ball (flat). Used on the top part of a tower or a stupa.

Page 6

- Fig. 1 Pattern of water-lettuce. Adapted from water-lettuce or leaves of water chestnut plant.
- Fig. 2 Pattern of four-petalled flower. A modified form is called a pattern of Dok Pra-cham Yam.
- Fig. 3 Pattern of Dok Lam Duan- a three-petalled flower of a tree known as Sphaerocoryne clavipes (Annonaceae)
- Fig. 4 Pattern of a flower of exotic cotton plant or of a flower of Hibiscus mutabilis (Malvaceae).

๕-๖-๗. เป็นลายซึ่งประดิษฐ์จากใบ และ
ดอกไม้ชนิดหนึ่ง

๘-๙-๑๐. ตัวอย่างใบพุดตานหรือฝ้ายเทศ
ซึ่งประดิษฐ์มาเป็นลายใบเทศ

หน้า ๗

๑. ลายประจำยาม ซึ่งประดิษฐ์มาจากใบ
เทศและดอกบัว
๒. ลายทับทรวง ซึ่งประดิษฐ์มาจากใบเทศ
และดอกบัว
๓. ลายตาบ ซึ่งประดิษฐ์มาจากใบเทศและ
ดอกบัว
๔. ลายสังวาลเพชรพวง ซึ่งประดิษฐ์มา
จากใบเทศและดอกบัว
๕. ลายสังวาลแก้วเม็ดดี ซึ่งประดิษฐ์มา
จากใบเทศและดอกบัว

หน้า ๘

๑. ลายบัวหงาย ซึ่งประดิษฐ์มาจากกลีบ
ดอกบัวและใบเทศ
๒. ลายบัวคว่ำ ซึ่งประดิษฐ์มาจากกลีบดอก
บัวและใบเทศ
๓. ลายบัวรวน ซึ่งประดิษฐ์มาจากกลีบ
ดอกบัวและใบเทศ

หน้า ๙

๑. ลายบัวกลุ่ม อยู่ในทรงเครื่องยอดกลม
หรือแปดเหลี่ยม

Figs. 5-6-7 Patterns adapted from leaves
and fruits of some plants.

Figs. 8-9-10 Leaves of Hibiscus mutabilis
or leaves of exotic cotton plant,
adapted from which is the
pattern of exotic leaves.

Page 7

- Fig. 1 Pattern of Pra-cham yam.
Adapted from the exotic leaves
and a lotus.
- Fig. 2 Pattern for a pendant. Adapted
from the exotic leaves and lotus
buds.
- Fig. 3 Pattern for a Tab.-an ornament
hanging from "Sangwan" where
it touches the hip. Adapted from
the exotic leaves and lotus buds.
- Fig. 4 Pattern for a golden chain
adorned with clusters of dia-
monds. Adapted from the exotic
leaves and lotus buds.
- Fig. 5 Pattern for a chain adorned
with pieces of glass. Adapted
from the exotic leaves and lotus
buds.

Page 8

- Fig. 1 Pattern of an upright lotus
flower. Adapted from lotus
petals and exotic leaves.
- Fig. 2 Pattern of a lotus flower turned
upside down. Adapted from
lotus petals and exotic leaves.
- Fig. 3 Pattern of a slanting lotus
flower. Adapted from lotus
petals and lotus buds.

Page 9

- Fig. 1 Pattern of a pile of lotus
flowers on the spire of a
"Chedī" (round or octagonal).

๒. ด้ายบัวกล่ม อยู่ในรูปฐานสี่เหลี่ยมยอ
มุมไม้ ๓๒ (คือ ย่อมุมละ ๓)

Fig. 2

Pattern of a pile of lotus flowers used as an ornament for a pedestral, each corner of which is sub-divided into three.

๓. ด้ายบัวกลีบขนุน ซึ่งใช้แบบกลีบยอด
ปรางค

Fig. 3

Pattern of short and broad lotus petals resembling pulps of the jack-fruit. Used as an ornament for the top part of towers (Prang).

๔. ด้ายบัวกลีบขนุนชนิดซ้อน ซึ่งใช้เป็น
บัวปลายเสาและกลีบพาน

Fig. 4

Pattern of the double rows of the above as an ornament at the head of a pillar and for the "Phan". Phan is a vessel on which the Thai placed articles to be handed to persons who are holding respects.

หน้า ๑๐

Page 10

๑. ด้ายบัวจงกอด ส่วนมากใช้เป็นบัวปลาย
เสาและกลีบพาน

Fig. 1

Pattern of Chongkolani lily. Used to decorate the capitol or a "Phan".

๒. ด้ายบัวจงกอด ชนิดซึ่งเนื่องมาจากบัว
กลีบขนุน

Fig. 2

Pattern of Chongkolani lily. Adapted from pulps of jack-fruits.

๓. ด้ายบัวกามปัด ใช้ตอนขึ้นปัด เครื่อง
ยอดมณฑป

Fig. 3

Pattern of a lotus flower with petals resembling a flower of the plantain. Used to decorate the top part of the stupa or the Mandapa.

๔. ด้ายบัวแวงหรือบัวเกตุร ใช้เป็นด้ายฐาน
ชั้นเชิงมาศ

Fig. 4

Pattern of a long-petalled lily also known as pattern of a lily with stamens. Used to decorate a pedestral.

๕. ด้ายบัวกระจับหรือบัวคอเต๋อ ส่วนมากใช้
ใตฐานมณฑปเครื่องยอด

Fig. 5

Pattern of lotus flowers which look like water chestnuts. Used to decorate the top part of a stupa or a Mandapa.

๖. บัวกระจาด ใช้ในการทำกระจาดบรรจุ
เครื่องไทยธรรมหรือแบบกลีบฉัตรเบญจ
รงค์

Fig. 6

Pattern of a lotus bud. Used to decorate a bamboo basket containing articles that are suitable for alms or to decorate the five-coloured Chatra.

- ๓-๒-๓. ด้ายบัวปากฐานและบัวปากปลิง
ประกอบอยู่ในฐานต่างๆ ๕ ชนิด
๔. ด้ายบัวหงายเจ็ด ส่วนมากใช้เป็นที่กำแพง
วัดหรือตามพนักและราวบันไดปูน
๕. ด้ายบัวกระหนก ใช้เป็นลายเชิงผ้าหรือตั้ง
อินใดได้มากอย่าง

๑. ด้ายบัวพญักษ ใช้เป็นลายหน้ากระดาน
ฐานหรือลวดฐานขนาดใหญ่
๒. ด้ายบัวลูกแก้ว ใช้ในชั้นลูกแก้วของ
ยอดหรือฐานชั้นต่าง ๆ
๓. ด้ายบัวดอกหรือบัวควา น่าจะเป็นบัว
ระฆังองค์พระเจดีย์
๔. ด้ายบัวกลมบายศรี เป็นบัวเดียนมาจาก
การเย็บบายศรี

๑. ด้ายดอกชกดอกชอน เป็นลายชงเนือง
มาจากดอกประจายาม
๒. ด้ายหมอนทอง ชงเดียนมาจากหน้าหมอน
ชวาน (หมอนอิง)

- Figs. 1-2-3 Pattern of lotus buds. Used to decorate the top part of the pedestal.
- Fig. 4 A variety of the above. Used to decorate the top part of monastic walls or balustrades.
- Fig. 5 Kra-nok pattern arranged in the form of a lotus flower. Used to decorate the edge of cloth and such like.

- Fig. 1 Pattern of lotus petals shaped like ogre teeth. Used to decorate a pedestal or its big fillet.
- Fig. 2 Pattern of lotus petals adorned with beads. Used to decorate the top part of a Mandapa or parts of a pedestal.
- Fig. 3 Pattern of a lotus placed upside down. Used to adorn the dome of a stupa.
- Fig. 4 Pattern of a lotus flower shaped like "Bai Si". Bai Si is a piece of plantain leaf cut in ornamental shape and used for placing offering upon. This pattern is adapted from Bai Si.

- Fig. 1 Pattern in which multiple flowers interspersed with "half-flowers". It is a modified form of the pattern of Dok Pra-cham yam.
- Fig. 2 "Golden pillow" pattern. The pillow referred to has a triangular section for leaning upon while sitting. The pattern is adapted from this pillow.

๓. ด้ายข้อเปิดอมยรา ซึ่งเคยนมาจากหาง
นกยูง
๔. ด้ายดัดดี (ด้ายประชนใหม่) ซึ่งเคยน
มาจากด้ายดัดดีกะ หรือด้ายจักร
๕. ด้ายจักร ซึ่งเคยนมาจากด้ายดัดดีกะ
หรือจักรนเอง

หน้า ๑๔

๓. ด้ายดุกปัก ใช้เป็นลายหน้ากระดานดุกปัก
มพนักทบ เบนคน
๒. ด้ายดุกปักของร้อย ใช้เป็นลายหน้า
กระดานทองขอ
๓. ด้ายดุกปักห้อยม ใช้เป็นลายกรอบเช็ด
หน้าประตู

หน้า ๑๕

๓. ด้ายประจำยามกำมปูเปิด ใช้เป็นลาย
หน้ากระดานแฉะกรอบแฉ่น
๒. ด้ายดุกปักกำมปูเปิดไบเทศ ใช้เป็นลาย
หน้ากระดานแฉะกรอบแฉ่น
๓. ด้ายดุกปักกำมปูไบเทศ ใช้เป็นลายหน้า
กระดานแฉะกรอบแฉ่น

- Fig. 3 Pattern adapted from the tail's
feathers of a peacock.
- Fig. 4 Swastika pattern. Adapted from
"Swastika" or "Chakra" (disc).
- Fig. 5 Disc pattern. Adapted from a
swastika or a disc.

Page 14

- Fig. 1 Pattern of white gourds for
panels.
- Fig. 2 Panel pattern called "a link of
necklace". Used to adorn the
lower surface of "Khü", a piece
of wood supporting parts of a
roof.
- Fig. 3 Panel pattern without border
also known as "patch". Used to
decorate the wooden frame of
a door.

Page 15

- Fig. 1 Pattern consisting of tongues of
flame resembling claws of crabs
and placed around petals of the
four-petalled flower. Used to
decorate a panel and a frame.
- Fig. 2 Panel pattern consisting of
exotic cotton plant leaves sur-
rounded by tongues of flame
which resemble the claws of
crabs. Its use is as above.
- Fig. 3 Panel pattern with leaves of the
exotic cotton plant surrounded
by the claws of crabs. Its use
is as above.

- หน้า ๑๖
๓. ฉายคาบดอกคาบใบ ซึ่งประดิษฐ์มาจาก ดอกกุหลาบ
๒. ฉายดอกดำดวน ซึ่งประดิษฐ์มาจาก ดอกดำดวน
๓. ฉายพวงดอกจิก ซึ่งประดิษฐ์มาจาก ดอกจิก
- ๔-๕. ฉายพวงดอกกรัก ซึ่งประดิษฐ์มาจาก ดอกกรัก
- Fig. 1 Pattern of flowers and leaves. Adapted from roses.
- Fig. 2 Pattern adapted from flowers of *Sphaerocoryne clavides* (Annonaceae).
- Fig. 3 Pattern adapted from flowers of *Barringtonia spicata* (Myrtaceae).
- Figs. 4-5 Pattern adapted from flowers of *Calotropis gigantea* (Asclepiadeae).

- หน้า ๑๗
๑. ฉายน่องหรือแข้งตั้งที่ ชนิดหอยเกาะไม้ ใช้ในท่อดวดซ้อน
๒. ฉายน่องหรือแข้งตั้งที่ ชนิดใบเทศ ใช้เป็นบัวรวม
๓. ฉายน่องหรือแข้งตั้งที่ ชนิดเปดว ใช้เป็น บัวรวมหรือกระจ่างรวม
๔. ฉายน่องหรือแข้งตั้งที่ ชนิดเปดวใบเทศ หรือกระจ่างรวม
- Fig. 1 Pattern in the shape of shell-fish attaching themselves to a piece of wood. Used to adorn the double fillets of objects similar to the legs of lions.
- Fig. 2 Pattern of the leaves of the exotic cotton plant. Used to adorn objects similar to the legs of lions as slanting lotus flowers.
- Fig. 3 Pattern of tongues of flame. Used to adorn objects similar to the legs of the lion as slanting lotus flowers or slanting Kra-chang.
- Fig. 4 Pattern of the leaves of the exotic cotton plant arranged in the form of tongues of flame. Its use is as above.

- หน้า ๑๘
๑. กระจ่างปฏิญาณใหญ่ โดยเฉพาะใช้ตาม พระราชยานและพระคชาชาติ
- Fig. 1 Pattern of Kra-chang Pa-ti-yan Yai. Kra-chang is an ornament in the shape of upright leaves and forms the borders of the architectural order. Used to decorate the royal vehicles and howdahs.

- ๒-๓. กระจังปฏิญาณ ใช้ในที่หลังหน้า
กระดานและหน้าบันฐานพระ
๔. กระจังรวน ใช้เป็นกระจังห้อยตามบุษบก

หน้า ๑๙

- ๑-๒ กระจังปฏิญาณ ใช้หลังหน้ากระดาน
และหน้าบันฐานพระ
๓. กระจังเจิม ใช้ติดหลังนั้ดตรงจากกระจัง
ปฏิญาณ
๔. กระจังคาอ้อย ใช้ติดหลังนั้ดตรงจาก
กระจังเจิม (รวม ๓ ชั้นจึงเต็มทึ่)

หน้า ๒๐

๑. กระจังบายศรี ส่วนมากแกะด้วยไม้หรือ
สลักด้วยกระดาศ
๒. กระจังพันท้าและพันท้าม ส่วนมากเป็น
กระจังแทงหยวก (กามกด้วย)
๓. กระจังพันท้า ส่วนมากเป็นกระจัง
แทงหยวก (กามกด้วย)

หน้า ๒๑

๑. กระจังพันท้า เป็นกระจังแทงหยวก
(กามกด้วย)
๒. ฉายกระหนกท้ายเกวียน ใช้ตามท้ายเกวียน
หรือท้ายราชรถ

- Figs. 2-3 Kra-chang Pa-ti-yan pattern.
Used to decorate the edges of
panels and the gable-ends.
- Fig. 4 Pattern of slanting Kra-chang.
Used to decorate a gable-end
and "Busabok"- a little movable
house with spires on the roof.

Page 19

- Figs. 1-2 Pattern of Kra-chang Pa-ti-yan.
Used to decorate the edges of
panels and gable-ends.
- Fig. 3 Pattern of Kra-chang Choem.
Used to decorate the edges that
are lower than those for Kra-
chang Pa-ti-yan.
- Fig. 4 Pattern of Kra-changs resemb-
ling the incipient sprouts at the
nodes of the sugar-canes. Used
to decorate the edges that are
lower than those for Kra-chang
Choems.

Page 20

- Fig. 1 Pattern of Kra-chang Bai Si for
carving on wood or for fretting
on paper.
- Fig. 2 Pattern of five-tooth Kra-chang.
Used for carving on stalks of
plantain plant.
- Fig. 3 Pattern of fish-tooth Kra-chang.
Its use is as above.

Page 21

- Fig. 1 Pattern of three-tooth Kra-chang.
Used for carving on stalks of
the plantain.
- Fig. 2 Kra-nok pattern. Used as an
ornamental tail-piece of the
royal chariot or as edgings on
the upper border of "Kroen", a
receptacle for the royal urn
and is attached to the lift at the
royal chariot.

๑. ด้ายรักร้อย ชนิดเปลว ใช้ในท่อดวง
ตุ๊กแกว หรือด้ามเหล็กมอกไก่
๒. ด้ายรักร้อย ชนิดกาบปลัดี้ ใช้ในท่อดวง
ตุ๊กแกว หรือด้ามเหล็กมอกไก่
๓. ด้ายรักร้อย ชนิดดอกไม้ ใช้ในท่อดวง
ตุ๊กแกว หรือด้ามเหล็กมอกไก่

๑. ด้ายรักร้อย ชนิดดอกไม้ ซึ่งมาจาก
ดอกรัก ใช้ในหน้ากระดานแบน
๒. ด้ายรักร้อย ชนิดใบเทศ ซึ่งมาจากใบ
เทศ ใช้ในหน้ากระดานแบน
๓. ด้ายรักร้อย ชนิดดอกไม้ ซึ่งมาจาก
ดอกไม้ ใช้ในหน้ากระดานแบน

๑. ด้ายเถี่ยวชนิดกระหนก ส่วนมากใช้ใน
ท่อบนตุ๊กแกว
๒. ด้ายเถี่ยวชนิดใบเทศ ส่วนมากใช้ใน
ท่อบนตุ๊กแกว
๓. ด้ายเถี่ยวชนิดมังกรคาบแก้ว ส่วนมาก
ใช้ในท่อบนตุ๊กแกว

- Fig. 1 Pattern of flowers of Calotropis Gigantea strung together to look like tongues of flame. Used to decorate the fillet or the ridge of architectural parts.
- Fig. 2 Pattern of flowers of Calotropis Gigantea strung together in the forms of petals of the plantain flower. Its use is as above.
- Fig. 3 Pattern of flowers of Calotropis Gigantea strung together to form flowers. Its use is as above.

- Fig. 1 Pattern of flowers of Calotropis Gigantea strung together to form other kind of flowers. Adapted from flowers of Calotropis Gigantea. Used on the even board.
- Fig. 2 Pattern with the flowers of Calotropis Gigantea strung together in the form of other kind of flowers. Its use is as above.
- Fig. 3 Another variety of Fig. 1

- Fig. 1 Chain pattern formed by "Kra-noks". Used on fillets in the places of the glass beads.
- Fig. 2 Chain pattern formed by leaves of the exotic cotton plant. Its use is as above.
- Fig. 3 Chain pattern resembling lions' heads holding precious stones in their mouths. Its use is as above.

๔. ด้ายเกิดยวชนิดหางโต ใช้ในที่แผ่นหน้า
กระดานแบนราบ

หน้า ๒๕

๑. ด้ายเกิดยวชนิดเปดวไบเทค ส่วนมากใช้
ในที่แบนราบ

๒-๓. ด้ายเกิดยวชนิดไบเทคธรรมดา ส่วน
มากใช้ในที่แบนราบ

หน้า ๒๖

๑. ด้ายกามกระหนกรัตน ใช้ในเนื้อที่แบน
ราบ

๒. ด้ายกามไผ่ ใช้ในเนื้อที่แบนราบ เช่น
เชิงพาน

๓. ด้ายกามพรหมศร ใช้ในที่เชิงเต่า มุม
ย่อไม้ ๓๒ ของบุษบก

๔. ด้ายกามพรหมสิงห์ ใช้ติดห้อยในที่เต่า
มุมย่อไม้ ๓๒ ของบุษบก

หน้า ๒๗

๑. ด้ายสิงห์ เป็นด้ายประจำฐานชนสิงห์

๒. ด้ายกามเทพนม ใช้ห้ามด้ายหรือหุ้มมุม
เช่นคอกประจำยาม

Fig. 4 Chain pattern formed by tails
of lions. Used on the even
board.

Page 25

Fig. 1 Chain pattern with exotic
cotton plant leaves which are
shaped like tongues of flame
between the links. Used on the
even surface.

Figs. 2-3 Chain patterns formed by leaves
of exotic cotton plant. Its use is
as above.

Page 26

Fig. 1 Kra-nok - rat sheath pattern.
Sheaths are architectural or-
naments for the corners. Used
on the even surface.

Fig. 2 Pattern shaped like bamboo
sheath. Used on the even
surface such as the base of a
"phan".

Fig. 3 Sheath pattern shaped like the
bow of God Brahma. Used to
decorate the base of a pillar or
the corner of a Busapok which
acuteness is reduced by subdivi-
ded into 3 ones.

Fig. 4 Sheath pattern formed like the
legs of the lion. Used as
decorative festoons at a pillar or
the corner of a Busapok which
acuteness is reduced.

Page 27

Fig. 1 Lion pattern for the Lion seat.

Fig. 2 Sheath pattern with the figure
of Thepanom - goddess with
hands placed palm to palm in
the attitude of adoration. Used
as a separating pattern or as a
sheath of a corner.

๓. ด้ายกาบหน้าตั้งที่ ใช้ห้ามด้ายหรือหุ้มมุม
เช่นดอกประจำยาม
๔. ด้ายกาบใบเทศ ใช้ห้ามด้ายหรือหุ้มมุม
เช่นดอกประจำยาม

- Fig. 3 Sheath pattern shaped like the lion's face. Used as the above.
- Fig. 4 Sheath pattern shaped like the leaves of the exotic cotton plant. Used as the above.

หน้า ๒๘

๑. ด้ายก้านดอกชนิดเปิดง ใช้นิที่แบน
ราวหรือท่ง้ามเหลี่ยม
๒. ด้ายก้านดอกชนิดกำมปู ใช้นิที่แบน
ราวหรือท่ง้ามเหลี่ยม
๓. ด้ายก้านดอกชนิดเครือเถา ใช้นิที่
แบนราวอย่างเดี่ยว

- Fig. 1 Flowering branch pattern with flowers and leaves resembling tongues of flame. Used on the even surface or on the triangular surface.
- Fig. 2 Flowering branch pattern with flowers and leaves resembling great claws of crabs. Used as the above.
- Fig. 3 Flowering branch pattern resembling a creeper. Used on the even surface.

หน้า ๒๙

๑. ด้ายก้านดอกชนิดประจำยาม ใช้นิที่
แบนราวหรือท่ง้ามเหลี่ยม
๒. ด้ายก้านดอกชนิดหน้าตั้งที่ ใช้นิที่
แบนราวหรือท่ง้ามเหลี่ยม
๓. ด้ายก้านดอกชนิดใบเทศ ใช้นิที่แบน
ราวได้อย่างเดี่ยว

- Page 29
- Fig. 1 Flowering branch pattern with four-petalled flowers. Used on the even surface and the triangular surface.
- Fig. 2 Flowering branch pattern with flowers and leaves resembling the faces of lions. Used as the above.
- Fig. 3 Flowering branch pattern with leaves of exotic cotton plant. Used on the even surface.

หน้า ๓๐

๑. ด้ายมะเดื่อขย ชนิดใบเทศ ใช้นิที่แบน
ราวได้อย่างเดี่ยว
๒. ด้ายมะเดื่อขยชนิดหางโต ใช้นิที่แบน
ราวได้อย่างเดี่ยว

- Page 30
- Fig. 1 Creeper pattern with exotic cotton plant leaves. Used on the even surface.
- Fig. 2 Creeper pattern with tufts of tails of lions. Used as the above.

๓. ด้ายมะติเดอยชนิดเปลว ใช้ในที่แบนราบ
ได้อย่างเดียว

Fig. 3

Creeper pattern with tongues of flame. Used as the above.

หน้า ๓๑

๑. ด้ายรวมเขมขาบ ชนิดมะติเดอย ส่วนมาก
เป็นด้ายผ้าเช่นผ้าเขมขาบ

Fig. 1

Pattern formed by vertical lines and jasmine-creeper. Used as textile designs such as on the "Khemkhab" cloth—a kind of cloth woven with the design running lengthwise.

๒. ด้ายรวมเขมขาบ ชนิดกรวยขอ ส่วนมาก
เป็นด้ายผ้าเช่นผ้าเขมขาบ

Fig. 2

Patterns formed by vertical lines and rows of hooks. Used for textiles.

๓. ด้ายรวมเขมขาบชนิดตุ๊กไข่ ส่วนมากเป็น
ด้ายผ้าเช่นผ้าเขมขาบ

Fig. 3

Patterns formed by vertical lines and chains. Used for textiles.

หน้า ๓๒

๑. ด้ายเครือเถา ชนิดหางโต ใช้ในที่แบน
ราบได้อย่างเดียว

Fig. 1

The climber pattern with tufts of lions' tails in the central spaces. Used on the even surface.

๒. ด้ายเครือเถา ชนิดใบเทศ ใช้ในที่แบน
ราบได้อย่างเดียว

Fig. 2

The climber pattern with leaves of exotic cotton plant. Used as the above.

๓. ด้ายเครือเถา ชนิดเปลว ใช้ในที่แบน
ราบได้อย่างเดียว

Fig. 3

The climber pattern with tongues of flame instead of leaves. Used as the above.

หน้า ๓๓

๑. ด้ายก้านขด ชนิดค่อขอหางโต ใช้ใน
ที่แบนราบ

Fig. 1

Spiral pattern with tufts of lions tails in the central spaces. Used on the even surface.

๒. ด้ายก้านขด ชนิดใบเทศ ใช้ในที่แบนราบ

Fig. 2

Spiral pattern with leaves of the exotic cotton plant. Used as the above.

๓. ด้ายก้านขด ชนิดค่อขอหัวหงด ใช้ในที่
แบนราบ

Fig. 3

Spiral pattern with heads of swans in the central spaces. Used as the above.

Page 31

Page 32

Page 33

- ๑. ดายก้านขด ชนิดผักกูด ใช้ในที่แบนราบ
- ๒. ดายก้านขด ชนิดค้อช่อเทพนม ใช้ในที่แบนราบ
- ๓. ดายก้านขด ชนิดค้อช่อหัวด้วง ใช้ในที่แบนราบ

- ๑. ดายกรวยเชิง ใช้เป็นลายหัวขื่อ เเชิง และปลายเสา, หน้าผ้า
- ๒. แม่ลายหน้ากระดาน ชนิดดอกเทศ ใช้เป็นลายหน้ากระดาน กรอบแว่น

- (๑) ดายหน้ากระดานชนิดใบซึก ใช้ในที่กรอบแว่นคอดช่อง
- (๒) ดายเฟื้อง ใช้ในที่คอดช่อง
- (๓) ดายพู่ หรือ อูบะ ใช้ประกอบกันกับ ดายเฟื้อง

- (๑) กระจังปฏิญาณฐานพระ
- (๒) หน้ากระดานลูกผักกามปู ฐานพระ
- (๓) กระจังรอน ฐานพระ
- (๔) ดายรวงผึ้ง ใช้แทนเฟื้อง
- (๕) ดายตำรายา ใช้แทนม่าน

รวมใช้ตามมณฑลและตามหน้าบ้าน

- Fig. 1 Spiral pattern formed by a stalk and leaves of "Phak Kut". Used as the above.
- Fig. 2 Spiral pattern with Thepanom in the central spaces. Used as the above.
- Fig. 3 Spiral pattern with the heads of birds or animals in the central spaces. Used as the above.

- Fig. 1 Funnel pattern for the ends of beams or capitals and lower ends of pillars or textiles.
- Fig. 2 Motifs composed of exotic flowers for panels or framed spaces.

- (1) Panel pattern for the framed space of "Khoh-song"— a secondary wall-plate.
- (2) Festoon pattern for "Khoh-song".
- (3) Bouquet pattern as a component part of the festoon pattern.

- (1) Kra-chang Pa-ti-yan for a pedestal.
- (2) Panel pattern in the shapes of gourds and claws of crabs. Used to decorate a pedestal.
- (3) Slanting Kra-chang for a pedestal.
- (4) Honeycomb pattern. Used as a festoon.
- (5) Water weed pattern. Used as a curtain.

These are called Sai-lai Luang Phung (water weeds arranged to resemble honeycombs). Used to decorate the front portico or the gable end of a building.

Page 38

- หน้า ๓๘
๑. ฉายหุข้าง ใช้แทนทวยประคูลหุข้าง
 ๒. ฉายค่างคาว หรือฉายผีเสื้อ ใช้เข้าซอกมุมในทต่าง ๆ
 ๓. ฉายตำห่วย ใช้ประจำเส้าหน้ามุขแทนม่าน

- Fig. 1 Console pattern enclosed in an outline resembling the elephant's ear. Used as a Pratoo Hoo-chang bracket.
- Fig. 2 Console pattern enclosed in an outline resembling a bat or a butterfly. Used to decorate a corner.
- Fig. 3 Water weed pattern for pillars supporting the front portico in the place of a curtain.

Page 39

- หน้า ๓๙
๑. ฉายดาวจงกต ใช้ประดับพนเพดาน
 ๒. ฉายดาวรังแตน ใช้ประดับพนเพดาน ใวราคอนย้อมุม
 ๓. ฉายดาวคุดคุดอกจอก ใช้ประดับท้องสะพานหนุเหนือเชิงกตอน
 ๔. ฉายดาวคาราราย ใช้ประดับดมดาวจงกตหรือเพดานใวรา

- Fig. 1 Star pattern in the shape of Chongkolini-lily for the ceiling.
- Fig. 2 Star pattern in the shape of wasps' nest for the ceiling or for the ceiling that covers the purlins and projects over the gable end.
- Fig. 3 Star pattern in the shape of water-lettuce. Used to decorate the lower surface of the tilting fillet that is over the skirting of eaves.
- Fig. 4 Star pattern in the shape of a flower of Coreopsis Grandiflora. Used to surround the pattern Fig. 1 or to decorate "Khai-ra"-the ceiling that covers the purlins and projects over the gable end.

๑. ทยาดาวกตบบัว ส่วนมากเป็นดาวเพดาน
๒. ทยาดาวดอกจอก ใช้เป็นดาวท้องสะพาน
หน

๑. ทยาดอกดอยชนิดดอกเทศ ส่วนมากใช้
เป็นทยาดอกผ้า
๒. ทยาดอกดอยชนิดก้านแย่ง ส่วนมากใช้
เป็นทยาดอกผ้า

๑. ทยาดอกดอยชนิดหน้าตั้งที่ใช้เป็นลายผ้า
หรือผ้าไซรา
๒. ทยาดอกดอย ชนิดดอกไม้วาง ใช้เป็น
ลายผ้าหรือผ้าไซรา

๑. ทยาดอกดอยชนิดเปลว ใช้ในทพนราบ
เช่นผนังหรือผ้า เบนคน
๒. ทยาดอกดอยชนิดหางโต ใช้ในทพนราบ
เช่นผนังหรือผ้า เบนคน

๑. ทยาราชวัต ชนิดดอกสี่กลีบ ใช้เป็นลาย
ผ้า แผงช่องลม กระเบื้อง

- Fig. 1 Star pattern formed with lotus petals chiefly decorating the ceiling.
- Fig. 2 Star pattern formed with water-lettuce leaves. Used for the lower surface of the tilting fillet.

- Fig. 1 Pattern of loose flowers formed by the exotic cotton plant leaves. Used chiefly as textile patterns.
- Fig. 2 Pattern of flowers on branching stem. Used as the above.

- Fig. 1 Pattern of loose flowers represented as faces of lions. Used as textile pattern or to decorate the ceiling of "Khai-ra"- the ceiling that covers the purlins and projects over the gable end.
- Fig. 2 Pattern of loose flowers represented as falling in a shower. Used as the above.

- Fig. 1 Pattern of loose flowers represented as tongues of flame. Used on the even surface such as walls or cloths etc.
- Fig. 2 Pattern of loose flowers represented as tufts of lions' tails. Used as the above.

- Fig. 1 Rachawat pattern with four-petalled flowers. "Rachawat" is a lattice fence decorated at intervals with small, tiered,

๒. ด้ายดอกสี่กลีบ ใช้เป็นลายในพรม
หน้ากระดาน

Fig. 2

paper umbrellas. It is erected around the area in which ceremonies are performed when these take place in the open air, in order to exclude evil influences. This pattern is used to decorate cloths or the vent spaces or tiles.

Pattern formed by four-petalled flowers. Used to decorate the even surfaces.

Page 45

หน้า ๔๕
๑. ด้ายราชวัติ ชนิดดอกเหลี่ยม ใช้เป็น
ลายผ้าหรือกระเบื้องปูพื้น

Fig. 1

Rachawat pattern with the square shaped flowers. Used as pattern for cloths or floor tiles.

๒. ด้ายดอกชุกดอกซ้อนชนิดดอกจันทน์ ใช้
ในทึบแนวราบ

Fig. 2

Pattern composed of flowers of nutmeg trees. Used on the even surface.

Page 46

หน้า ๔๖
๑. ด้ายราชวัติ ชนิดดอกกลม ใช้เป็นลาย
ดอกผ้าหรือแผงหรือกระเบื้อง

Fig. 1

Rachawat pattern with round flowers. Used to decorate cloths or bamboo mats or tiles.

Page 47

หน้า ๔๗
๑. ด้ายราชวัติกระฉาก ใช้เป็นลายประดับ
กระฉากหรือปูไม้พ่นหรือกระเบื้อง

Fig. 1

Rachawat pattern for mosaic made with glass or for floors or tiles.

Page 48

หน้า ๔๘
๑. ด้ายแก้วชิงดวงแบบจีน ใช้ในพรมทึบ
ราบได้ทั่วไป

Fig. 1

Pattern of composite circles of glass in the Chinese style. Used on the even surface.

Page 49

หน้า ๔๙
๑. ด้ายแก้วชิงดวงแบบไทย ใช้เป็นลายผ้า
กระเบื้อง และไม้

Fig. 1

Pattern of composite circles of glass in the Thai style. Used as patterns for cloths, tiles or wood-carving.

๒. ด้ายแก้วชิงดวงแบบไทย

Fig. 2

Variety of No. 1. Used as the above.

๑. ด้ายแกว่งดวงชนิดห่ม ส่วนมากใช้
แกะไม้

Fig. 1

Variety of No. 1 page 49. Used for wood-carving.

๑. ด้ายเหลี่ยมเพชร เบนด้ายซึ่งเคยมาจาก
ด้ายแกว่งดวง

Fig. 1

Pattern composed of diamond faces. Adapted from Fig. 1 page 48.

๑. ด้ายมะเดื่อชนิดโคมนาคเกว ใช้
เบนด้ายผ่าหรือด้ายเขียนทอง

Fig. 1

Pattern of jasmine creepers arranged in the form of twining nagas. Used to decorate cloths or lacquered and gilt works.

๑. ด้ายพิกุลทรง ส่วนมากใช้เบนด้ายกระ
เบงหรือดอกผา

Fig. 1

Pattern of strung flowers of Bikun tree-Mimusops elengi (Sapotaceae). Used for tiles or cloths.

๑. ด้ายดาวกระจาย ส่วนมากใช้เบนด้าย
ดอกผาหรือพจนเพดาน

Fig. 1

Pattern composed of flowers of Coreopsis Grandiflora (Compositae) for ceilings or cloths.

๑. ด้ายคาราราย ใช้เบนด้ายแกะสลัก นดุ
หรือดอกผา

Fig. 1

Variety of Fig. 1 page 54. Used for carving or fretting or for cloths.

๑. ด้ายดาวล้อมเดือน ใช้เบนด้ายทองขอ
ดอกผา กระเบองปูพ่น

Fig. 1

Pattern composed of stars round the moon. Used to decorate the lower surface of a beam or a cloth or floor-tiles.

๑. ด้ายกานแยง ใช้เบนด้ายพจนนึ่ง เต่า
หรือรองพนัก

Fig. 1

Pattern of crossed stalks for walls or pillars or spaces of railing.

๑. ดายก้านแย่งชนิดโคม ใช้เป็นด้ายพณผนัง
เสา พนัก

Fig. 1 Pattern of crossed stalks resembling lanterns. Used for decorating the walls or pillars or railing.

๑. ดายก้านแย่งชนิดโคม ใช้เป็นด้ายพณผนัง
เสา หรือหีบ

Fig. 1 Variety of Fig. 1. page 58. Used for walls, pillars or boxes.

๑. ดายกคั่น ใช้เป็นด้ายเสา พนัก หีบ
กระเบื้อง

Fig. 1 "Kudan" pattern. "Kudan" is a filigree jewellery decorated with diamonds. This pattern is used for pillars, railings, boxes or tiles.

๑. ดายกคั่นชนิดดอกจอก ใช้เป็นด้าย
ดอกผ้า กระเบื้อง

Fig. 1 Kudan pattern composed of water-lettuce leaves. Used for cloths or tiles.

๑. ดายกคั่นก้านแย่ง ใช้เป็นด้ายทองขอ
ดอกผ้า

Fig. 1 Kudan pattern composed of flowers and crossed stalks. Used to decorate the lower surface of a beam or as a textile pattern.

๑. ดายเฉดวเพชร ใช้เป็นด้ายทองขอ
ดอกผ้า กระเบื้องปูพื้น

Fig. 1 Pattern of talisman in the form of diamond for the lower surface of a beam or cloths or floor tiles.

๑. ดายเกราะเพชร ส่วนมากเป็นด้ายแกะ
บานประตูโบสถ์

Fig. 1 Pattern of diamond armour. Used chiefly for carving on door panels of a chapel.

๑. ดายเกราะเพชรแบบเทศ หรือเฉดข้อย
ส่วนมากเป็นด้ายบานประตู

Fig. 1 Pattern of diamond armour in the exotic style for carving on the door-panel.

๒. ด้ายช่อ ส่วนมากเป็นลายเขียน และ
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 บนปูน หรือเป็นลายคนทองภาพ
๓. ด้ายสัตว์ศักดิ์กระแบบจีน ใช้เป็นลายกนก
 ขอบลาย
๔. ด้ายประแจจีน
- Fig. 2 Pattern of the Hoh's tribe. Used in drawing or stucco-works or as a separating pattern between two pictures.
- Fig. 3 Swastika pattern in the Chinese style. Used for separating the beads enclosing a pattern.
- Fig. 4 Pattern composed of Chinese keys.

หน้า ๖๖

๑. ด้ายโคมโพธิ์แก้ว ใช้เป็นลายพณฉนง
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 ผ้าไซรา ดอกผ้า
- Fig. 1 Pattern of glass lantern shaped like Bo-leaves. Used to decorate walls, the ceiling of "Khai-ra" and cloths.

Page 66

หน้า ๖๗

๑. ด้ายโคมพวงแก้ว ใช้เป็นลายพณฉนง
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 ผ้าไซรา ดอกผ้า
- Fig. 1 Pattern of lanterns with lustres. Used for walls, the ceilings of "Khai-ra" and cloths.

Page 67

หน้า ๖๘

๑. ด้ายแกว่มยรา ใช้เป็นลายพณฉนง
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 ผ้าไซรา ผ้าม่าน
๒. ด้ายประจำยามดุกใช้ ใช้เป็นลายกรอบ
 แฉน
- Fig. 1 Pattern of lanterns shaped like the eyes on the tail feathers of peacocks. Used for decorating walls, ceilings of "Khai-ra" and curtains.
- Fig. 2 Pattern of four-petalled flowers with chains attached to them. Used as a pattern for framed spaces.

Page 68

หน้า ๖๙

๑. ด้ายพุ่มข้าวบิณฑ์ธรรมดา ใช้เป็นลาย
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 พณฉนง ผ้าม่าน
- Fig. 1 Rice ball pattern in the ordinary style for walls and curtains.

Page 69

หน้า ๗๐

๑. ด้ายพุ่มข้าวบิณฑ์ชนิดหน้าตั้งที่ใช้เป็น
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 ลายพณฉนง บานประตู
- Fig. 1 Pattern of rice ball shaped like lions' faces. Used to decorate walls and door-panels.

Page 70

๑. ฉายพิมพ์ข้าวบิณฑกัชนิตเทพนม เป็นฉาย
ซึ่งถือความเกียรติกว่าฉายใดๆ

Fig. 1

Pattern of rice ball shaped like "Thepanom". "Thepanom" is a figure of a god in the posture of salutation. This pattern is regarded as the most honourable. Pattern of rice ball for walls, curtains and doors of a chapel.

๒. ฉายพิมพ์ข้าวบิณฑกัชรรมตา ใช้เป็นฉาย
ผนัง ม่าน ประตูโบสถ์

Fig. 2

๑. ฉายรวงข้าวชนิดใบเทศ ใช้เป็นฉายรด
น้ำ เช่น คุพระธรรมเป็นต้น

Fig. 1

Pattern composed of exotic cotton plant leaves arranged in the shape of rice eaves. Used for lacquered and gilt works such as the book-case containing the Law of the Buddha etc.

๑. ฉายรวงข้าวชนิดเปลว ใช้เป็นฉายรดน้ำ
เช่น คุพระธรรมเป็นต้น

Fig. 1

Pattern adapted from eaves of rice arranged in the form of tongues of flame. Used as the above.

๑. ฉายพระเนียง ซึ่งมาจากดอกไม้ไฟชนิด
หนึ่ง ใช้เขียน สลักวัตถุ

Fig. 1

Pattern of "Pha-niang" adapted from a kind of fireworks. Used for drawing or carving.

๑. ฉายหกดอกหกมุม ใช้เป็นฉายทองขอ
ดอกผ้า กระเบื้อง

Fig. 1

Hexagonal star pattern for the lower surface of a beam, cloths, and tiles.

๑. ฉายดอกพิกัดชนิดจกด้าน เป็นฉายทงาม
ในการด้านต่างๆ

Fig. 1

Mimusop pattern for wicker works.

๑. ฉายเปลวชนิดเถา ส่วนมากเป็นฉายเขียน
คุพระธรรม

Fig. 1

Kra-nok pattern composed of creeping flame. Used chiefly to decorate the book-case containing the Law of the Buddha.

๑. ด้ายใบเทศชนิดเถา ถิ่นมากเป็นด้าย
เขียนคู่พระธรรม

Fig. 1

Pattern of exotic cotton plant leaves for door-panels and the book-case containing the Law of the Buddha.

๑. ด้ายเปลวเถาเดี่ยว มีภาพกษัตริย์ท้าว
มุกหรือเขียน

Fig. 1

Pattern of creeping flame enclosing "Kinari" for works inlaid with mother-of-pearls or drawing.

๑. ด้ายเปลวหนารี่

Fig. 1

Pattern of creeping flame enclosing "Nara-nari". Nara-nari is half lion and half woman.

๑. ด้ายโพธิ์ทอง ซึ่งเป็นด้ายประดิษฐ์ขึ้น
ใหม่

Fig. 1

Pattern of golden Bo-leaves designed by the author.

